KHAMENEI.IR
دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای

شوراهای اسلامی شهر و روستا

گزیده‌ای از بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی

کتابچه انتخاباتی

فروردین ۱۳۹۲

www.ourpresident.ir

بسم الله الرحمن الرحیم

KHAMENEI.IR
دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای

گزیده‌ای از بیانات رهبر انقلاب اسلامی

۱. اهمیت شوراهای اسلامی شهر و روستا ۳
۲. وظایف شوراهای اسلامی شهر و روستا ۹
۳. وظایف شهرداری‌ها ۲۳

www.ourpresident.ir

فصل اول

اهمیت شوراهای اسلامی شهر و روستا

گزیده‌ای از بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی

انتخابی برای حل مسائل جاری زندگی

سال ۱۳۷۷، بند صد قانون اساسی محقق شد و جمهوری اسلامی در زنجیره تکمیل دولت‌سازی‌اش، شوراهای اسلامی شهر و روستا را تاسیس کرد. این نهاد به عنوان نهادی نوپا در اوایل دهه سوم انقلاب در جهت ارتقای سطح کارآمدی نظام تاسیس شد. از این روست که رهبر انقلاب اسلامی در مناسبت‌های مختلف درباره اهمیت شوراهای اسلامی نکاتی را فرموده‌اند. ایشان در دیدارشان با مجموعه منتخب مردم در اولین شوراهای اسلامی، با اشاره به آیه شریفه «وَأَمرُهُم شُورى بَينَهُم» شوراها را نمونه‌ای از مشورت مومنین دانستند.

آیت‌الله خامنه‌ای حل مسائل جاری و روزمره مردم به دست خود مردم را از اثرات تشکیل شوراها دانستند که اگر رخ دهد سبب افزایش «اعتماد عمومی» خواهد شد.

این کتابچه حاوی ۸ نکته درباره اهمیت شوراهای اسلامی شهر و روستا از نگاه رهبر انقلاب اسلامی است که به همراه متن برگزیده بیانات در اختیار خوانندگان قرار می‌گیرد.

KHAMENEI.IR
دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای

۱. مؤمنین کارهایشان را با مشورت انجام می‌دهند

اسلام در ضمن این که احکام الهی و اراده الهی را در هدایت و صلاح انسانها دارای کمال تأثیر می‌داند، اراده انسان، حضور انسان و حضور آحاد مردم را هم در همه کارها پیش‌بینی کرده است. یک نمونه آن همین مسأله شوراست. خدای متعال در علائم مؤمنین می‌فرماید: «و امرهم شوری بینهم»؛ کارهایشان را با مشورت انجام می‌دهند. البته مشورت، با شکلهای مختلفی ممکن است انجام گیرد؛ این هم یک شکل از اَشکال مشورت است. در داخل شهر و در داخل بخش، می‌نشینید و با هم مشورت می‌کنید؛ نقصهای موجود و مشکلات موجود و آن چیزهایی را که مربوط به شوراهاست - البته ممکن است نقصهایی هم باشد که به وظایف شوراها مربوط نشود - رسیدگی و به آنها عمل می‌کنید؛ مثل این است که سرتاسر پیکر ایران اسلامیِ بزرگ، با نبضِ خون تازه انقلابی و اسلامی می‌زند و حرکت می‌کند. مسؤولان و شوراهای هر شهر و روستا، برای رفع مشکلات مردم، در همان شهر و روستا فکر می‌کنند. این خیلی فرصت خوبی است.[۱]

۲. انتخابات شوراها؛ گامی بسوی تحقق کامل قانون اساسی

خدای متعال را شکر گزاریم که در انتخابات شوراها یک نهاد دیگر برای خدمت به مردم تأسیس شد و ملت ایران یک گام دیگر به تحقق کامل قانون اساسی مترقی جمهوری اسلامی نزدیک گشت. اکنون که در سالروز پیام امام عزیز و در سالی که به نام گرامی آن یگانه‌ی دوران نامگذاری شده، این نهاد اصیل آغاز به کار می‌کند، از صمیم قلب آرزو می‌کنم که شوراهای اسلامی شهر و روستا بتواند در سمت اهداف والا و انقلاب بنیانگذار نظام اسلامی تلاش و فعالیت کند و در چهارچوب تکالیف قانونی خود به رفع مشکلات مردم بپردازد.[۲]

۸ نکته درباره اهمیت شوراهای اسلامی شهر و روستا از نگاه رهبر انقلاب اسلامی

۱. مؤمنین کارهایشان را با مشورت انجام می‌دهند
۲. انتخابات شوراها؛ گامی بسوی تحقق کامل قانون اساسی
۳. تحکیم پایه‌های انقلاب در کشور با تشکیل شوراها
۴. شوراهای اسلامی در مقابل نظام‌های استبدادی
۵. حل مشکلات مردم توسط شوراها
۶. افزایش اعتماد عمومی
۷. انتخاب برای حل مسائل جاری زندگی
۸. تاثیر شورای شهر تهران بر دیگر شوراها

www.ourpresident.ir

۳. تحکیم پایه‌های انقلاب در کشور با تشکیل شوراها

مردم به این شوراها اقبال کنند، به این انتخابات توجّه کنند، در آن شرکت نمایند، آن را جدّی بگیرند و هدف هم عبارت باشد از این که اهدافی که در قانون اساسی برای تشکیل شوراها معیّن شده اســـت - اهداف خدایی، اهداف انقلابی، اهدافی که در جهت تحکیم پایه‌های انقلاب و استحکام قدرت انقلاب و حکومت انقلابی در کشور است - تحقّق پیدا کند. من توصیه می کنم که همه این انتخابات را جدّی بگیرند و مهم بشمارند و در آن شرکت کنند.[۳]

۴. شوراهای اسلامی در مقابل نظام‌های استبدادی

اصل ایجاد شوراهای اسلامی شهر و روســـتا در قانون اساسی، نشـــان‌دهنده اهتمام نظام جمهوری اســـلامی ایران به مجموعه متنوع فکرها، مشـــورت‌ها و دیدگاه‌ها در اداره امور کشور اســـت و این موضوع، نقطه مقابل نظام‌های ارتجاعی و استبدادی است. افتخار جمهوری اسلامی ایران این است که از روز اول، آراء، افکار و خواست مردم، مورد توجه جدی قرار گرفته است.[۴]

۵. حل مشکلات مردم توسط شوراها

هیچ عبادتی بالاتر از خدمت به مردم نیست؛ چه در شهر، چه در بخش و چه در روستا. وظایفی که برای شوراها در قانون ذکر شده، همان وظایفی است که اگر شوراهای ما ان‌شاءالله بتوانند این وظایف را به طور کامل به انجام برسانند، بسیاری از مشکلات جاری مردم برطرف خواهد شد و این موارد را قانون گذاران با دقّت در قانون اساسی و در قانون عرفی معیّن کرده‌اند.[۵]

۶. افزایش اعتماد عمومی

شوراها از مظاهر مشارکت مردمی و برای تسهیل امور مردم است.[۶] شوراها طبق قانون اساسی مدیریت شهر و روستا را بر عهده دارند و نمادی دیگر از اداره ی کشور به دست مردم را در برابر چشم همگان می گذارند. توفیق شوراها در دستیابی به این هدف، سرمایه ی ارزشمند «اعتماد عمومی» را افزایش می بخشد و زمینه ساز حضور پرنشاط مردم در همه ی عرصه های پیشرفت و توسعه ی کشور می شود.[۷]

۷. انتخاب برای حل مسائل جاری زندگی

انتخابات شوراها هم از این جهت مهم است که کار روزمره ی مردم و زندگی شهر و روستایی مردم، متوقف به این انتخابات است. اگر انسانهای صالح، کارآمد، بانشاط، مؤمن، نجیب و امین در انتخابات شوراها انتخاب شوند، خیال مردم از لحاظ مسائل جاری روزمره ی زندگی - که با آن سر و کار دارند - راحت خواهد شد. شما اگر آن کسی را که می پسندید و می خواهید، انتخاب نکردید، آن کسی که شما نمی پسندید، انتخاب خواهد شد و رأی خواهد آورد. بنابراین، رأی خودتان را به میدان بیاورید.[۸]

اگر مردم عادت کنند که برای اداره‌ی امورِ روزمرّه‌ی شهری یا روستایی خودشان، کسانی را با شناخت انتخاب کنند، این خیلی کمک

www.ourpresident.ir

خواهد کرد؛ هم به پیشرفت امور کشور، هم به آشنا شدن مردم با وظایفی که بر عهده‌ی آنهاست و باید انجام گیرد و البته سودش هم به خود مردم برمی‌گردد.[۹] بسیار بجاست که مردم بدانند هر کسی را انتخاب می‌کنند، مسؤولیتهایی در مقابل این انتخاب بر دوش آنهاست؛ همچنان که اگر انتخابشان انتخاب خوبی باشد و ان‌شاءالله به‌وسیله‌ی آن شخصِ منتخب، کارهای خوبی برای مردم و کشور انجام گیرد، ثوابها و اجرهایی هم به آنها منتقل می‌شود. به همین علّت است که باید حقیقتاً دقّت کنند تا افراد دلسوز، متدیّن و کارآمدی را که متناسب با این کارند، انتخاب کنند؛ چون کارآمدی به حسب کاری که ما یک شخص را برای انجام آن در نظر می‌گیریم، متفاوت است. کارآمدیِ این شورا با کارآمدیِ فلان شغل یا سِمَت دیگر تفاوت می‌کند. مردم می‌دانند که شوراهای شهر و روستا برای چیست. پس کسی را که احساس می‌کنند، فکر می‌کنند، تشخیص می‌دهند و احراز می‌کنند، مناسب با این کار انتخاب کنند. البته دیانت او، تقوای او و دلسوزی او را حتماً تشخیص دهند. مردم نباید افرادی را که دلسوز، علاقه‌مند و متدیّن نیستند، به مراکز تصمیم‌گیریشان بفرستند؛ زیرا برایشان وزر و وبال درست خواهند کرد. این توصیه‌ی من به مردم است.[۱۰] شوراها، مشاورینی امین برای مسئولان دولتی مسؤولان محترم دولتی، شوراها را مشاور امین خود بدانند و تا سر حد امکان به آنها در عمل به وظایف خود کمک کنند.[۱۱]

۸. تأثیر شورای شهر تهران بر دیگر شوراها

شورای شهر تهران بر روی شوراهای اسلامی شهرها در سرتاسر کشور تأثیر گذاشته؛ این چیز مهمی است؛ این اثر مهمی است. به شما نگاه کردند؛ از شما فرا گرفتند و تأثیر کار و حرف و نیات شما را انسان در شوراهای دیگر مشاهده می‌کند. اینها اهمیت کار شورای شهر تهران را نشان می‌دهد.

تهران اگرچه یک شهر است – حالا به قول شماها کلان شهر – اما یک صورت کوچکی از کل کشور است در زمینه‌های مختلف؛ مسکن، راهسازی، محیط زیست، حتی مسائل سیاسی، اجتماعی و مسائل فراوانی که مبتلابه ماست در کشور؛ همه‌ی اینها در تهران به شکل واضح و برجسته‌یی دیده می‌شود و وجود دارد. بنابراین، اداره‌ی شهر تهران را مطلقاً نباید دست کم گرفت و به نظر من خدمتی که شماها دارید در شورای شهر تهران می‌کنید، خدمت برجسته‌یی است؛ خدمت مهمی است، این خدمت را مغتنم بشمارید.

من هرچه به مسائل مربوط به شورای شهر نگاه می‌کنم، حقاً و انصافاً می‌بینم که کار شورای شهر کار بسیار مهمی است و مردم با انتخاب شماها احساس می‌کنند که کار درستی انجام داده‌اند و تشکیل این شورا با این افراد، یک حرکت رو به جلو در کارهای کشور و در کار عموم بود. حقاً مردم در میدان حضور پیدا کردند، شماها را انتخاب کردند و شما خوب عمل کردید و خوب انتخاب کردید. در آینده هم همین‌طور عمل کنید. من معتقدم حضور شماها در شورا و این فعالیت مثبتی که شماها در شورا داشتید، هرچه ادامه پیدا کند، به نفع مردم و به نفع کشور و به نفع حرکت انقلاب هست. کارهای فرهنگیِ خوبی شده، کارهای اجتماعیِ خوبی شده، کارهای عمرانی و آبادسازی‌های خوبی شده، مشکلاتی از مردم برداشته شده؛ همین کارهایی که جلوی چشم مردم است و مردم می‌بینند و اینها را حس می‌کنند.

شماها هستید که شهردار تهران را معین می‌کنید، انتخاب می‌کنید، بعد او را پشتیبانی می‌کنید، او را هدایت می‌کنید در آن سمتی که لازم است.[۱۲]

www.ourpresident.ir

اهمیت شوراهای اسلامی شهر و روستا

www.ourpresident.ir

اهمیت شوراهای اسلامی شهر و روستا

۱. بیانات در دیدار مسئولان شوراهای اسلامی شهر و روستا ۷۸/۳/۴
۲. پیام بمناسبت آغاز بکار شوراهای اسلامی شهر و روستا ۷۸/۲/۸
۳. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه ۷۷/۱۰/۱۸
۴. دیدار اعضای شورای عالی استانها و شهرداران مراکز استانها با رهبر انقلاب ۹۰/۲/۱۰
۵. بیانات در دیدار مسئولان شوراهای اسلامی شهر و روستا ۷۸/۳/۴
۶. پیام بمناسبت آغاز بکار شوراهای اسلامی شهر و روستا ۷۸/۲/۸
۷. پیام به مناسبت آغاز به کار سومین دوره شوراهای اسلامی شهر و روستا ۸۶/۰۲/۰۸
۸. بیانات در دیدار مردم سمنان ۸۵/۸/۱۷
۹. بیانات در جلسه پرسش و پاسخ مدیران مسئول و سر دبیران نشریات دانشجویی ۷۷/۱۲/۰۴
۱۰. مصاحبه با خبرنگار صدا و سیما پس از شرکت در انتخابات شوراها ۷۷/۱۲/۰۷
۱۱. پیام بمناسبت آغاز بکار شوراهای اسلامی شهر و روستا ۷۸/۲/۸
۱۲. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر تهران ۸۴/۰۵/۱۷

www.ourpresident.ir

فصل دوم

وظایف شوراهای اسلامی شهر و روستا

گزیده‌ای از بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی

مهمترین توصیه‌ی اینجانب اولاً مربوط به سیاست‌ها و برنامه‌های کاری شما و سپس درباره‌ی گزینش مدیریت شهر و روستا است. تسهیل زندگی مردم در کارهایی که به شهرداریها مربوط است، برطرف کردن معضلات شهر و روستا، سالم‌سازی محیط زیست، حفظ اصالت اسلامی و ملی در ساخت و سازها، استقرار بخشیدن به جو اسلامی و فرهنگیِ سالم، پرداختن به نیازهای فوری‌تر در عین اهتمام به کارهای زیربنایی، اولویت دادن به مناطق مستضعف‌نشین، تأثیرناپذیری از نفوذ ثروتمندان و جاذبه‌ی ثروت، رعایت دقیق قوانین و عدم تخطی از آن با حیله‌های شبه قانونی، رعایت ویژه‌ی محرومان، آلوده نشدن به اسراف و هدر ندادن بیت‌المال با تجملات زائد و سفرها و مراسم غیرلازم، و در یک کلمه رعایت تقوا و تدبیر و پشتکار، و بهره‌گیری از دانش و تجربه، مواد عمده‌ی توصیه‌ی نخست اینجانب است.[1]

www.ourpresident.ir

KHAMENEI.IR
دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای

وظایف شوراهای اسلامی شهر و روستا

بایدها:

- خدمت به مردم با روحیه‌ی بسیجی
- عمل به وظایف قانونی شوراها
- ارتباط دائمی با مردم
- گزینش و نظارت بر شهرداران و دهیاران
- توجه به مختصات شهر اسلامی
- توجه به حفظ هویت تاریخی و اسلامی و مراکز قدیمی شهر
- خالص کردن نیت برای خدمت به مردم
- فرهنگ‌سازی و تبلیغات در قضایای مربوطه‌ی خود
- تفاهم و همدلی اعضاء، منشأ خیر و صلاح
- مبارزه با فساد رشوه‌خواری در شهرداری‌ها
- مبارزه با تجملگرایی در شهرداری
- تسهیل و تسریع کار مردم
- استفاده از روشهای علمی در اداره شهر

نبایدها:

- انگیزه‌های جناحی از کار اصلی باز ندارد
- اختلاف شورا و شهرداری
- جنجال سیاسی بجای عمل به وظایف قانونی
- جلوگیری از قانون فروشی در شهرداری

www.ourpresident.ir

بایدها:

مهمترین توصیه‌ی اینجانب اولاً مربوط به سیاست‌ها و برنامه‌های کاری شما و سپس درباره‌ی گزینش مدیریت شهر و روستا است. تسهیل زندگی مردم در کارهایی که به شهرداریها مربوط است، برطرف کردن معضلات شهر و روستا، سالم‌سازی محیط زیست، حفظ اصالت اسلامی و ملی در ساخت و سازها، استقرار بخشیدن به جو اسلامی و فرهنگیِ سالم، پرداختن به نیازهای فوری‌تر در عین اهتمام به کارهای زیربنایی، اولویت دادن به مناطق مستضعف‌نشین، تأثیرناپذیری از نفوذ ثروتمندان و جاذبه‌ی ثروت، رعایت دقیق قوانین و عدم تخطی از آن با حیله‌های شـــبه قانونی، رعایت ویژه‌ی محرومان، آلوده نشدن به اسراف و هدر ندادن بیت‌المال با تجملات زائد و سفرها و مراسم غیرلازم، و در یک کلمه رعایت تقوا و تدبیر و پشتکار، و بهره‌گیری از دانش و تجربه، مواد عمده‌ی توصیه‌ی نخست اینجانب است.[1]

خدمت به مردم با روحیه‌ی بسیجی

باید با روحیه‌ای بسیجی یعنی با «احساس تکلیف، بدون توقع، فداکارانه، بدون خودنمایی و برای رضای خدا» کار کرد و حتی یک روز را برای خدمت به مردم از دست نداد.[2]

از انتخاب‌شوندگان محترم انتظار می‌رود که با تکیه و امید به فضل الهی بار این مسؤولیت را بر دوش کشیده همه‌ی توان خود را به ادای وظایفی که در قانون برای این شوراها معین است، مصروف کنند و خدمت به مردم را که از بزرگترین عبادات است سرلوحه‌ی همه‌ی انگیزه‌های خود قرار دهند.[3]

خدمت به مردم افتخار بزرگی است. وقتی کسی این فرصت را پیدا می‌کند که به مردم خدمت کند، اوّلاً باید خدا را بر این توفیق و بر این فرصت مغتنم، شکر بگزارد؛ ثانیاً وقت خود را، مصروفِ به انجام رساندن این کار مهم کند. همه ما در احکام شرعی و در روایات اخلاقی، بارها توصیه شده‌ایم و می‌دانیم که اگر کسی برای مردم کاری انجام دهد و قدمی بردارد، چقدر خدای متعال به او اجر خواهد داد. این کاری هم که امروز شما برعهده دارید، یک مصداق کامل از چیزی است که در آن روایات هست. خدا توفیق را به همه نمی‌دهد؛ اما آن کسی که توفیق خدمت پیدا کرد، باید این توفیق الهی را شکرگزاری کند.[4]

معیار مردم برای قضاوت در مورد مسؤولان و مدیران کشور، عملکرد آنها در عرصه خدمتگزاری به ملت است و هیچ کاری فوری‌تر

www.ourpresident.ir

و مهمتر از خدمت به مردم وجود ندارد.[۵] از اولین روز آغاز به کار و بدون هدر دادن حتی یکروز، شانه به زیربار سنگینی که بر عهده‌ی شما نهاده شده بدهید و مسابقه در خدمت‌رسانی را آغاز کنید.[۶]

یکی از بزرگترین چیزهایی که کام مردم را شیرین می‌کند، این است که ببینند، حس کنند و بیابند که مسؤولانِ امور آنها در پی خدمت صادقانه و پیگیرانه و عالمانه به آنها هستند. خودِ همین، مردم را خوشحال می‌کند. گاهی گفته می‌شود باید مردم را شاد و افسردگان را از افسردگی خارج کرد؛ این حرف درستی است. اگر کسانی به معنای حقیقی کلمه دنبال این موضوع هستند، راهش همین است؛ به مردم نشان دهند که در پی کار صادقانه و پیگیرانه و عالمانه‌اند. این بیش از همه چیز فضا را شادمانه خواهد کرد.[۷]

عمل به وظایف قانونی شوراها

حدود و وظایف شوراهای اسلامی که در قانون معین شده باید در قول و عمل به طور کامل رعایت شود. اعضاء شوراها وظایف خود را به درستی بشناسند و بر تحقق آن همت بگمارند و چیزی را که در قانون پیش‌بینی نشده و یا به خاطر واقعیتهای کشور و دولت، قادر به انجام دادن آن نیستند، وعده ندهند و مردم را از کمک و اقدام شوراهای اسلامی مأیوس نسازند.[۸]

وظایفی که برای شوراها در قانون ذکر شده، همان وظایفی است که اگر شوراهای ما ان‌شاءالله بتوانند این وظایف را به طور کامل به انجام برسانند، بسیاری از مشکلات جاری مردم برطرف خواهد شـــد و این موارد را قانون‌گذاران با دقّت در قانون اساسی و در قانون عرفی معیّن کرده‌اند.[۹]

این شوراهایی که در قانون اساسی پیش‌بینی شده، اگر به شکل درست و خوب تحقّق پیدا کند، بسیار فرآورده‌ی مفید و شیرینی برای کشور و ملت خواهد داشت. البته شرطش این است که این قانون خوب اجرا شود؛ که امیدواریم به شکل صحیحی اجرا شود.[۱۰]

ارتباط دائمی با مردم

از آنجا که شوراها از مظاهر مشارکت مردمی و برای تسهیل امور مردم است، اعضاء محترم ارتباط دائمی خود با مردم و حضور در میان آنان و اطلاع از مشکلات آنان را وظیفه‌ی مستمر خود بدانند و دسترسی مردم را به خود، آسان سازند.[۱۱]

بنیاد این نهاد اجتماعی بر حل عملگرایانه ی مشکلات عینی و مشخص مردم در شهر و روستا است و هدف آن راحت تر و اخلاقی تر کردن زندگی شهروندی است.[۱۲]

گزینش و نظارت بر شهرداران و دهیاران

این شرط، به ویژه در گزینش شهرداران و دهیاران، اهمیت می یابد. ملاک این گزینش، باید امانت و دینداری، کفایت و کارآمدی، نجابت و حسن سلوک با مردم باشد.[۱۳]

در نظارت و حسابرسی از کار شهردار و دهیار نیز، شورا باید عینا همین امر مهم را در برابر چشم داشته باشد و جز تکلیف بزرگ

www.ourpresident.ir

الهی خود، چیزی را در نظر نگیرد.[۱۴]

در انتخاب شهرداران و دهیاران، مهمترین خصوصیتی که باید رعایت شود، کاردانی و صلاحیتهای دینی و انقلابی است. شوراهای اسلامی در این انتخاب مهم لازم است به امانتداری و تدین و توانایی اجرایی این برگزیدگان کمال اهتمام را بورزند.[۱۵]

سلامت بافت مدیران شهری بسیار مهم است زیرا بی توجهی به این بافت، موجب بروز مشـــکلات عدیده و تأثیرگذاری آنها بر زندگی روزمره مردم می شود، لذا باید در انتخاب مدیران در سطوح مختلف دقت و اهتمام لازم برای رعایت معیارها انجام گیرد.[۱۶]

شوراهای شهر و شهرداران سراسر کشور باید امانتدار «رأی، اعتماد، محیط زندگی و اخلاق و فرهنگ مردم» باشند که یکی از مصداقهای مهم امانتداری رأی مردم، انتخاب شهرداران «امین، قابل اعتماد، با کفایت، پاکدامن، متدین، شجاع، ساده زیست، مردمدار و مقید به انضباط مالی» است.[۱۷]

درباره‌ی انتخاب مدیریتهای شهر و روستا توصیه می کنم امانت و دیانت و کفایت اشخاص را ملاک گزینش قرار دهید. رفاقتهای شخصی و حزبی و ملاحظات سیاســـی به هیچ رو، نباید مجوز گزینش مدیران فاقد ملاکهای اصلی شـــمرده شود. به شهردار برگزیده‌ی خود کمک و فرصت دهید و از او مسؤولیت و پاســـخ بخواهید و در برابر کوتاهیها یا کجرفتاریها بی‌تفاوت نمانید و به وظیفه‌ی قانونی خود عمل کنید. و این همه را از جنجال و غوغاگری که امروز متأسفانه بعضی بجدّ، طالب آنند، دور نگهدارید.[۱۸]

باید پیشرفت کارها را از نزدیک لمس کرد و تنها به گزارش های رسمی اکتفا نکرد.[۱۹]

درخصوص شوراها نیز که آیا وظایف آنها نظارت صرف است و یا نظارت همراه با اجرا، نظر شورای نگهبان باید ملاک قرار گیرد.[۲۰]

البته برای نظارت هم می‌توان ساز و کاری تعیین کرد که از یک طرف اجرا نباشد و از طرف دیگر تبدیل به نظارت بی‌خاصیت نیز نشود.[۲۱]

توجه به مختصات شهر اسلامی

شوراهای شهری در فعالیتهای خود به مختصات «شهر اسلامی» توجه کرده و خدمات شهری را در جهت تأمین این مقصود به کار گیرند و بخصوص به معماری و شهرسازی متناسب با حیات طیبه‌ی اسلامی به طور کامل توجه کنند. در شهر اسلامی، عدالت در تقسیم خدمات شهری، تأمین آرامش روحی و امنیت معنوی، ظهور و اعتلای مظاهر اسلامی و انقلابی، عمران و آبادی و زیبایی، حفظ طبیعت و صفای طبیعی، همه با هم باید مورد توجه قرار گیرد.[۲۲]

در فهرست خدماتی که شوراها به آن می پردازند باید حفظ هویت و اصالت شهرها و روستاها، و پایبندی به معماری اسلامی و ایرانی، و رعایت زیبایی و استحکام بناها، و ترویج فرهنگ نظم و قانون، و گسترش نمادهای دین و اخلاق، و آسان سازی خدمت رسانی و عدالت و فراگیری در خدمات شهری و توسعه فضای سبز و اهتمام به سلامت محیط زیست، و توجه به نیازهای جانبازان و مصدومان جسمی، و نگاه عدالت گستر به محله ها و اشخاص محروم، و توجه ویژه به بانوان و نیز به جوانان، برجسته شود و همواره در مد نظر قرار گیرد.[۲۳]

خدمات متنوع در شهرها و روستاها از جمله ساختمان‌سازی‌ها، احداث خیابان‌ها، نامگذاری‌ها و زیباسازی‌ها باید ضمن همخوانی

www.ourpresident.ir

با پیشرفت‌های روز، با معماری ایرانی، اعتقادات دینی، بافت اجتماعی و شرایط آب و هوایی هر منطقه نیز متناسب باشند.[۲۴]
ما به برکت اسلام توانسته‌ایم هویت ایرانی خود را حفظ کنیم و این حقیقت، باید در همه خدمات و امور شهری خود را نشان دهد.[۲۵]
عامل اصلی برای پیشرفت کشور و حرکت به سوی عزت واقعی، حفظ و تقویت فضای تدین و دین‌داری در فضای شهرها و روستاهااست.[۲۶]

توجه به حفظ هویت تاریخی و اسلامی و مراکز قدیمی شهر

علی‌الظاهر اروپایی‌ها در زمینه‌ی حفظ نشانه‌ها و یادگارهای تاریخی‌شان پیشقدم هستند و خیلی به آن اهمیت می‌دهند؛ خانه‌ی فلان کس، زادگاه فلان دانشمند، محل تدریس فلان استاد، ساختمان‌های یادگاری قدیمی. البته اینها را باید حفظ کرد و اینها چیزهای لازمی است؛ اما شاید از این مهمتر، یا به همین اندازه اهمیت، مسأله‌ی فضای شهری است و تجلی معماری اسلامی و معماری زیبای شرقی. بزرگراهی در غرب تهران درست شده که شاید یک سال پیش، من از آن‌جا عبور کردم و دیدم یک بزرگراه خیلی خوبی است از طرف شمال به جنوب؛ یک چیز خیلی مفید و لازمی است؛ اما اطرافش هنوز هیچی نیست. آن وقت من به آقای احمدی‌نژاد که شهردار بودند و به این‌جا آمدند، گفتم مسأله‌ی ساخت و ساز در اطراف این خیابان‌ها و بزرگراه‌ها، یکی از مسائل مهم شماست؛ چه جوری می‌سازید؟ به چه کیفیت می‌سازید؟ باید طوری بسازید که حتی اگر آن ساخت و ساز دیوار هم باشد، نگاه راننده‌ی اتومبیل عبوری از آن‌جا به شکلهای هندسی ملایم و مطابق طبع انسان، احساس التذاذ بکند. صرف این که یک چیزِ بتونی بکشیم بالا، نباشد. در ساخت و سازهای شهری، این مسأله خیلی چیز مهمی است و در خودِ قطار زیرزمینی -مترو- و در ایستگاه‌ها باید این چیزها رعایت شود؛ یعنی چشم‌نواز باشد و موجب التذاذ و انبساط خاطر باشد؛ هم کاملاً جنبه‌های اسلامی، بی‌رودربایستی در اینها رعایت شود. ما باید مقید باشیم به این معنا که خیلی از معماری‌های گذشته‌ی ما در این ده‌ها سال اخیر، متأسفانه درست در جهت عکس بوده. بایستی به این مسأله‌ی حفظ هویت تاریخی و اسلامی شهر و حفظ مراکز قدیمی توجه کنید.[۲۷]
تهران باید به شهری با هویت ایرانی و اسلامی، زیبا و روح نواز، دارای رفاه عمومی، و مقاوم تبدیل شود.[۲۸]
باید با برنامه‌ریزی بلندمدت و با پیگیری مجدانه، هویت ایرانی و اسلامی در تهران متجلی شود.[۲۹]

خالص کردن نیت برای خدمت به مردم

امروز هم که بحمداللّه خدا به مسؤولان توفیق داد تا شوراها را با این سطح وسیع به وجود آوردند، شوراها هم در خدمت مردم. امروز شما چنین نعمتی را در اختیار دارید. قصدتان را برای خدا خالص کنید. عزیزان من! هیچ عبادتی بالاتر از خدمت به مردم نیست؛ چه در شهر، چه در بخش و چه در روستا.[۳۰]
من بارها عرض کرده‌ام، کسانی که مسؤولیتهایی بر دوش دارند - مسؤولیتهای اجرایی و شبیه اجرایی - اگر همه وقت خودشان را صرف این مسؤولیت کنند، شاید ان‌شاءاللّه بتوانند آن وظیفه را به نحو احسن انجام دهند؛ اما چنانچه مقداری از آن وقتی را که برای این کار است به کارهای دیگر مصروف کردند، کارها زمین خواهد ماند. من توصیه می‌کنم - همچنان که در آن پیام هم به

www.ourpresident.ir

شما عزیزان عرض کردم- وقت را مصروفِ خدمت کنید، مصروفِ کار کنید، قصد را خدایی کنید و آنچه را که وظیفه شماست -و با انتخاب مردم این وظیفه بر دوش شما آمد -ان‌شاءالله با اخلاص و به بهترین وجهی انجام دهید. خدا هم به شما کمک خواهد کرد و ان‌شاءالله خواهید توانست آنچه را که مایه روسفیدی و سرافرازی شما پیش خدا و پیش بندگان خداست، به انجام برسانید.[۳۱]

فرهنگ‌سازی و تبلیغات در قضایای مربوطه‌ی خود

باید شما فرهنگ‌سازی کنید.مثلاً ملاحظه می‌کنید که نیروی انتظامی برای ترافیک، انیمیشن و کارهای کارتونی در تلویزیون درست کرده که خیلی موثر بوده؛ خیلی چیزهای خوبی است. از این قبیل، شما در همه‌ی زمینه‌ها استفاده کنید. در همین مسأله‌ی ساخت و ساز، شما کاری کنید که این ساخت و سازهای اطراف تهران در چشم مردم و در فرهنگ عمومی، یک چیز منفی بشود؛ یعنی مردم احساس کنند که این کار ضربه‌زدن به آســایش آنها و به زندگی آنهاست. اگر بتوانید در کارهای گوناگون، فرهنگ‌سازی و مسائل تبلیغاتی را در نظر بگیرید، چیز خیلی مهمی است. در همین قضیه‌ی ترافیک و امثال آن هم به همین ترتیب می‌توانید عمل کنید.[۳۲]

کار شهرداری فقط ساخت‌وساز نیست. خوشبختانه در زمینه مســائل فرهنگی هم شما در گزارش خود مواردی را ذکر کردید. مسائل فرهنگی و اجتماعی شهر، بسیار مهمّ است. سعی کنید روح دیانت و اخلاق اسلامی را در فضای شهر تهران ساری و جاری کنید؛ این کاری است ممکن و گره‌گشای بسیاری از مشکلات است. خیلی از مشکلات ما ناشی از دور شدن از فضایل اخلاقی است. هرچه از فضایل اخلاقی فاصله بگیریم، مشکلات و گره‌های زندگی پیچیده‌تر و بیشتر خواهد شد. باید خود را به اخلاق اسلامی و ملکات فاضله اسلامی نزدیک کنیم و این در محیطهای فرهنگی شهرداری کاملاً امکانپذیر است؛ در کیفیّت اداره بوستانهای شهری که ظاهر فرهنگی هم ندارد -محیطی است برای این که مردم بیایند از آنها استفاده کنند -امکانپذیر است؛ در فرهنگسراها و در نوع کارهایی که شهرداری در تهران می‌کند -نصب تابلوها، تبلیغات، رفت و آمدها، ترافیک و همه چیزهای دیگر از این قبیل -امکانپذیر است. شما می‌توانید با همه این وسایل، اخلاق فاضله را در مردم گسترش دهید. نیّت را این قرار دهید، برنامه‌ریزی را بر اساس این بگذارید؛ خدای متعال هم کمک و الهام خواهد کرد تا بتوانید راههای صحیح را در این مورد پیدا کنید و پیش بروید.[۳۳]

مسائل فرهنگی در همه شهرها به ویژه تهران به عنوان پایتخت جمهوری اسلامی ایران بسیار مهم است و باید به این مسئله توجه شود که فرهنگ ما فرهنگ انقلاب اسلامی و ارزشهای دینی است.

باید ارزشهای انقلاب و اسلام در همه بخشهای فرهنگی رعایت شود و این کار نیازمند تلاش، انگیزه و عزم لازم است.[۳۴]

فرهنگسراها ضمن داشتن محیطی معنوی و درس آموز همراه با فرهنگ اسلامی و انقلابی باید از مدیریتی متعهد، انقلابی و دینی برخوردار باشند.[۳۵]

تفاهم و همدلی اعضاء، منشأ خیر و صلاح

برای کسب توفیق در وظایف شوراهای اسلامی، شرط اول آن است که اعضاء شوراهای اسلامی هر شهر یا روستا در عمل با یکدیگر

www.ourpresident.ir

تفاهم و همدلی داشته باشند. بدون این شرط مهم، یقینا این نهاد تازه تأسیس نخواهد توانست برای مردم منشأ خیر و صلاح گردد.[۳۶] همکاری‌ای را که بحمداللّه الان بین اعضای شورای شهر و همچنین بین شورای شهر و شهردار وجود دارد، با همه نیرو حفظ کنید. شهردار توجّه داشته باشد که شورای شهر ریشه اوست؛ شورای شهر هم مدیری را که انتخاب کرده، با همه وجود تقویت کند. با هم باشید. شورای شهر، شهردار را تقویت کند؛ چون سربازی است که او را به وسط میدان فرستاده است؛ بنابراین باید پشت جبهه او را به‌طور کامل داشته باشد. آن سرباز هم خود را از ریشه و اصل و پایه خود منقطع نداند؛ متّصل به آن جا و منبعث از آن جا بداند. این، مجموعه واحد مدیریّت شهری است. البته در سازمان اداری جمهوری اسلامی برای شورای شهر قیمی معین نشده است؛ چون منتخب مردم است و شهردار را هم انتخاب می‌کند و کارها را با همین روشهای درست و شیوه‌های سالم، پیش‌بینی و برنامه‌ریزی می‌کند و سپس انجام می‌دهد.[۳۷]

مبارزه با تجملگرایی در شهرداری !

شما آقایان نگذارید این تجربه‌ها تکرار شود. با رشوه - هر وقت خبر رسید - مقابله کنید؛ با تجمّل‌پرستی در هزینه‌های شهرداری، مقابله کنید. تجمّل پرستی، اصلاً مطلوب و مقبول نیست. اسراف و زیاده روی در مخارج، مقبول نیست.[۴۱]

کارهایی نظیر سفرهای بیهوده، تجمل گرایی و حقوق‌های گزاف، خلاف عدالت است و باید از آنها پرهیز کرد.[۴۲]

مبارزه با فساد رشوه‌خواری در شهرداری‌ها

از جمله موضوعاتی که من می‌خواهم بسیار روی آن تکیه کنم، یکی این است که در شـــهرداری، جلوِ سوءاستفاده‌ی مالی را بگیرید. این یک قلم بسیار مهم است. این، آن چیزی است که بلاشک در دوره‌ی قبل بوده، کم هم نبوده، زیاد بوده است و قابل انکار نیست. الان هم یقیناً هست، حالا شما خبر دارید، یا ندارید، گزارش می‌رسد، یا نمی‌رسد - که لابد هم می‌رسد - مبارزه‌ی با این هم از همه چیز، سخت‌تر است. جلوِ این را با قاطعیت بگیرید و نگذارید سوءاستفاده شود.

شما بر قانون و بر ضوابط قانونی، پای بفشارید و ملاحظه نکنید. این، آن چیزی است که شما را پیش خدا سرافراز خواهد کرد و مظهر دینداری شما از جمله، این چیزهاست. با رشوه‌خواری در داخل شهرداری، به‌شدّت مقابله کنید. رشوه، جزو بزرگترین گناهان است؛ جزو بزرگترین عوامل تخریب نظامهای سیاسی دنیاســـت. هیچ‌کس هم وقتی می‌خواهد به کسی رشوه بدهد، نمی‌گوید که بدانید، این رشوه است دارم به شما تقدیم می‌کنم! نه، رشوه را لای زرورقهای گوناگون می‌پیچند که ظاهراً رشوه نیست؛ ولی واقعش رشوه است! جلوی رشوه را به‌جدّیت بگیرید.[۳۸]

شهرداریها همواره در معرض افراد فرصت طلب و سودجو قرار دارند اما ارتباط با مردم و دسترسی آسان آنان به مدیران شهرداریها، موجب می شود زمینه بسیاری از فرصت طلبی ها از بین برود.[۳۹]

در داخل تشکیلات شهرداری با فساد مماشـــات نکنید؛ چه فسادی که مربوط به بیرون شـــهرداری است و می‌خواهد از ابزار شهرداری استفاده کند، چه فسادی که خدای نکرده در درون هسته‌ای از هســـته‌های شهرداری رخنه کرده باشد و در آن جا

www.ourpresident.ir

بخواهد گسترش پیدا کند و فضا و محیط امنی برای خود درســـت کند. هرگونه مماشات با فساد و میدان دادن به آن، زیر پای خود شما را خالی و امکان ادامه کار را برای شما دشوار خواهد کرد. نگذارید در هیچ جای شهرداری فساد رخنه کند. البته کارِ دشواری است. شهرداری جایی است که انسان در آن با پول، با مردم، با مراجعان و با کسانی که حاضرند برای بعضی از مقاصد خود ولخرجی کنند، مواجه می‌شود. این‌طور جاها خیلی باید مراقب بود. این‌جاست که تقوای الهی به درد می‌خورد. تقوا زره‌ای است که اگر انسان آن را پوشید، تیرهای زهرآگین فساد و گناه در او کارگر نخواهد شد و او را از پا نخواهد انداخت. تقوا حصنِ منیع انسان است. این که این همه ما را به تقوا توصیه کرده‌اند، به‌خاطر همین است. بسیاری از خطاها و انحرافاتی که مشاهده می‌کنید، ریشه فکری ندارد؛ نه این‌که خیال کنید یک ایدئولوژی است که کسی را به این نحوه عمل کردن وادار می‌کند؛ نه، ریشه بسیاری از اینها در نفسانیّات خودِ انسان است. یک‌جا پای انسان می‌لغزد و جلوگیری نمی‌کند؛ این لغزش ادامه پیدا می‌کند و انسان در صدد توجیه برمی‌آید و برای خودش ایدئولوژی می‌سازد. انسان گاهی مبنای فکری درست می‌کند تا خطای خود را اصلاح کند. جلوِ خطاها و لغزشهای خود را از همه جا بگیریم و بهتر از همه جا، اوّلِ کار است و بهتر از اوّلِ کار، پیشگیری است. این، روح تقوا را در ما تقویت خواهد کرد.[۴۰]

تسهیل و تسریع کار مردم

در مراجعات مردمی باید تسهیل و تســـریع کار مردم، تکریم آنان و اعتماد سازی به عنوان چهار شاخص مهم مورد توجه جدی باشد.[۴۳]

سخت‌گیریهای بی‌جا، معطل کردن و سر دوانیدن مردم، و استفاده از برخی روشهای غیراخلاقی در قبال مردم از جمله مشکلاتی است که باید بموازات مبارزه قاطع و پیگیر با فساد، حل شود.[۴۴]

استفاده از روشهای علمی در اداره شهر

باید در اداره شهر از روشهای علمی و محققان برجسته دانشگاهها نیز استفاده شود.[۴۵]

از علم و فکر و برنامه و اشخاص عالِم استفاده کنید. هرچه می‌توانید، عقول صاحبان عقل را بر عقل خودتان بیفزایید و ذخیره عقلانی خود را تقویت کنید تا بتوانید کارها را انجام دهید.[۴۶]

www.ourpresident.ir

نبایدها:

انگیزه‌های جناحی شما را از کار اصلی باز ندارد

یک شرط اساسی آن است که انگیزه های جناحی و حزبی، این شوراها را عرصه ی تاخت و تاز خود نکند و آن را از کار اصلی خود باز ندارد. توفیق نسبی شوراهای دور دوم در مقایسه با دوره ی پیش از آن در بسیاری از کلانشهرها، آزمون عینی این حقیقت است. دخالت جناح بندیها و انگیزه های حزبی و گروهی و شخصی و طایفگی در این وظیفه ی مهم، زهر مهلکی است که شوراها را از کار می اندازد و آن را کم سود و گاه، زیانبخش می سازد.[۴۷]

مناقشات سیاسی و جناحی و ورود در هر اقدامی که اعضاء شورای اسلامی را از اتحاد عملی خود دور کند، برای این شوراها مضر و ناروا است.[۴۸]

اختلاف شورا و شهرداری

مردم آمده‌اند، اقبال کرده‌اند و با یک شور و امیدی به چیز ناشناخته‌ای که در تعبیرات ما و در شعارها و اظهارات، تصویری از آن داشتند، رأی داده‌اند. این شما هستید که می توانید این ایمان مردم را مستحکم کنید. اگر بین خودتان بر سرِ چیزهای کوچک، دائم اختلافها وجود داشته باشد، یا بین شما و شهردار اختلافهایی و سر گرمیها و گرفتاریهای گوناگون باشد، اجازه نمی‌دهد که به مسائل، رسیدگی کنید. اکثریت این مردم که مردم فقیر و مردم محرومی هستند، ببینید چه چیزی لازم دارند و مشکلشان چگونه برطرف می‌شود. من نمی گویم مشکلات فقرا را شما برطرف کنید. تا آن جایی که مربوط به شورای شهر است، و تا آن جایی که مربوط به شهرداری است، شما برطرف کنید.

در مورد ارتباطاتتان با شهردار هم من می‌دانم بین شهردار و اعضای شورا اختلافاتی وجود دارد، ولی معتقدم این اختلافات، هیچ به مصلحت نیست. اصلاً اینها هیچ به صلاح شورا و صلاح مجموعه‌ی شهرداری و اینها نیست. همه همّت کنید و اختلافات را کنار بگذارید؛ محور اصلی را بچسبید. اگر بنا باشد گرایشهای گروهی و جناحی و حزبی و رفاقتی را وارد قضایا کنید، این کار به سامان نخواهد رسید.[۴۹]

www.ourpresident.ir

جنجال سیاسی بجای عمل به وظایف قانونی

یقیناً اگر شوراها به وظایف خود عمل می‌نمودند و مردم را به نیّتها و کارآیی خودشان امیدوار می‌کردند، استقبال مردم باز هم بیشتر می‌شد. مردم مایلند در اداره‌ی کشور به وظیفه‌ی خود عمل کنند و سهم و حقّ خود را نیز استیفاء نمایند. اگر کسانی هم که در شوراهای سراسر کشور انتخاب شده‌اند، ان‌شاءالله به وظایف خود عمل کنند و از جنجال و غوغاگری سیاسی و پرداختن به اموری که وظایف آنها نیست، پرهیز کنند و به وظیفه‌ی خود بپردازند - که وظیفه‌ی آنها اداره‌ی امور شهرها و روستاها و رسیدن به مشکلات مردم در محدوده‌ی وظایف خودشان است - بلاشک علاقه‌ی مردم نسبت به این نهاد مهمّ جمهوری اسلامی که در قانون اساسی روی آن تأکید شده، بیشتر خواهد شد.[۵۰]

مردم به نظام و نهادهای آن علاقه‌مندند و توقّعی که از مسؤولان دارند، کار و خدمت و انجام دادن وظایفشان است. در این خصوص، فرقی بین شورای شهر، مجلس شورای اسلامی، دولت و بقیه‌ی دستگاهها نیست؛ هر کدام وظیفه‌ی خود را انجام دهند، مردم را به خودشان علاقه‌مند و دلگرم خواهند کرد. اگر کسانی وظیفه‌ی خود را انجام ندهند، کوتاهی کنند، به کارهای دیگر سرگرم شوند و احیاناً افساد کنند - کمااین که در بعضی از موارد مشاهده شده است کسانی که مردم آنها را برای کاری انتخاب کردند، به‌جای این که به آن کار بپردازند، به کارهایی پرداختند که مطلقاً به نفع مردم نیست، بلکه به زیان مردم است - طبعاً مردم دلسرد خواهند شد.[۵۱]

جلوگیری از قانون فروشی در شهرداری

مسأله‌ی معامله‌ی ابزارگونه با قانون - به تعبیر رایج، قانون فروشی - هم مشکل دیگری است که آن زمان هم بود و بنده هم بارها تذکّر می‌دادم![۵۲]

تهیه‌ی درآمد از هر طریق، چیز خوبی نیست

حالا گفتید که دولت، بناست کمک کند؛ چه بهتر. اگر دولت می‌تواند کمک کند، کمک کند، بسیار بهتر است؛ اما چنانچه دولت کمک نمی‌کند، شما اگر از یک راه قانونی معقول بی‌ضرر - که نتایج سوئی نداشته باشد - درآمدی کسب کردید، چه بهتر، بسیار هم خوب است. عوارض، چیزی است که باید مردم بدهند؛ اما اگر شما به قصد کسب درآمد، دست به کارهایی زدید که نمی‌توانید عوارض فرهنگی آن را از پیش، درست محاسبه کنید بسیار مضرّ است.[۵۳]

www.ourpresident.ir

www.ourpresident.ir

وظایف شوراهای اسلامی شهر و روستا

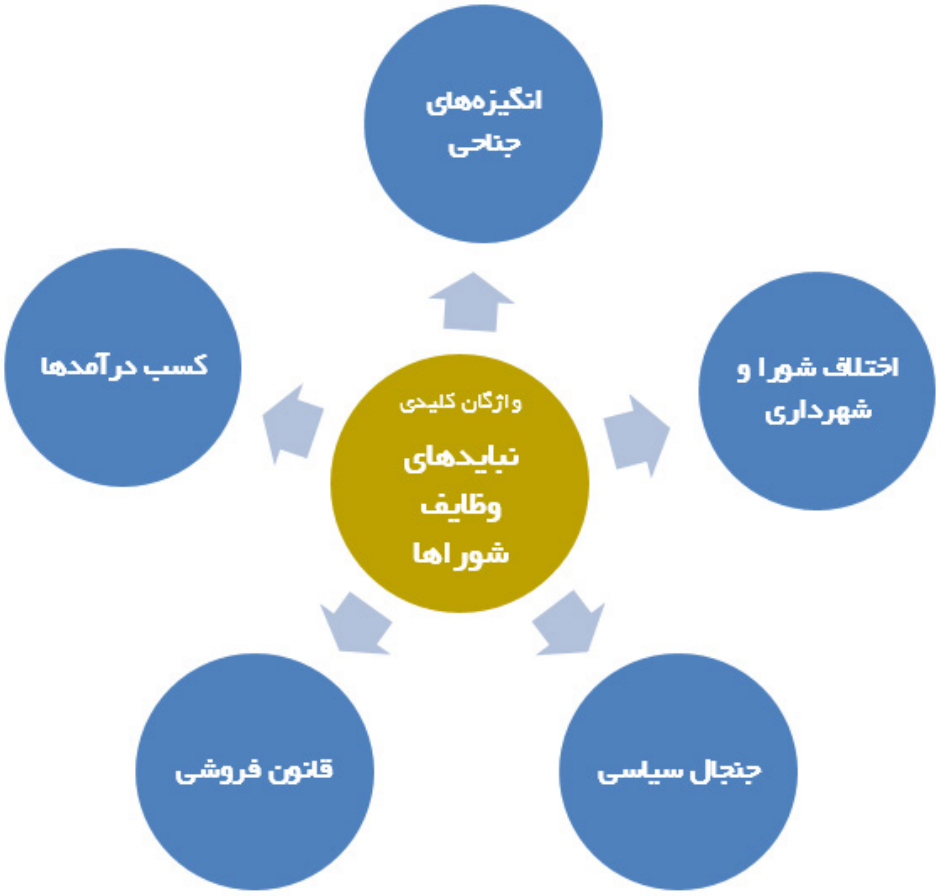

www.ourpresident.ir

وظایف شوراهای اسلامی شهر و روستا

۱. پیام به نشست منتخبان دومین دوره شوراهای اسلامی شهر و روستا ۸۲/۰۲/۰۶
۲. دیدار منتخبان مردم در شورای شهر تهران با رهبر انقلاب ۸۱/۱۲/۱۹
۳. پیام به مناسبت آغاز به کار شوراهای اسلامی شهر و روستا ۷۸/۰۲/۰۸
۴. بیانات در دیدار مسئولان شوراهای اسلامی ۷۸/۰۳/۰۴
۵. دیدار منتخبان مردم در شورای شهر تهران با رهبر انقلاب ۸۱/۱۲/۱۹
۶. پیام به نشست منتخبان دومین دوره شوراهای اسلامی شهر و روستا ۸۲/۰۲/۰۶
۷. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر و شهردار تهران ۸۲/۰۹/۱۷
۸. پیام به مناسبت آغاز به کار شوراهای اسلامی شهر و روستا ۷۸/۰۲/۰۸
۹. بیانات در دیدار مسئولان شوراهای اسلامی ۷۸/۰۳/۰۴
۱۰. بیانات در جلسه پرسش و پاسخ مدیران مسئول و سر دبیران نشریات دانشجویی ۷۷/۱۲/۰۴
۱۱. پیام به مناسبت آغاز به کار شوراهای اسلامی شهر و روستا ۱۳۷۸/۰۲/۰۸
۱۲. پیام به مناسبت آغاز به کار سومین دوره شوراهای اسلامی شهر و روستا ۸۶/۰۲/۰۸
۱۳. پیام به مناسبت آغاز به کار سومین دوره شوراهای اسلامی شهر و روستا ۸۶/۰۲/۰۸
۱۴. پیام به مناسبت آغاز به کار سومین دوره شوراهای اسلامی شهر و روستا ۸۶/۰۲/۰۸
۱۵. پیام به مناسبت آغاز به کار شوراهای اسلامی شهر و روستا ۱۳۷۸/۰۲/۰۸
۱۶. دیدار اعضای شورای اسلامی و شهردار و شهرداران مناطق مختلف تهران با رهبر انقلاب ۸۴/۱۲/۱۳
۱۷. دیدار منتخبان مردم در شورای شهر تهران با رهبر انقلاب ۸۱/۱۲/۱۹
۱۸. پیام به نشست منتخبان دومین دوره شوراهای اسلامی شهر و روستا ۸۲/۰۲/۰۶
۱۹. دیدار اعضای شورای اسلامی و شهردار و شهرداران مناطق مختلف تهران با رهبر انقلاب ۸۶/۰۴/۰۴
۲۰. دیدار اعضای شورای عالی استانها و شهرداران مراکز استانها با رهبر انقلاب ۹۰/۰۲/۱۰
۲۱. دیدار اعضای شورای عالی استانها و شهرداران مراکز استانها با رهبر انقلاب ۹۰/۰۲/۱۰
۲۲. پیام به مناسبت آغاز به کار شوراهای اسلامی شهر و روستا ۱۳۷۸/۰۲/۰۸
۲۳. پیام به مناسبت آغاز به کار سومین دوره شوراهای اسلامی شهر و روستا ۸۶/۰۲/۰۸
۲۴. دیدار اعضای شورای عالی استانها و شهرداران مراکز استانها با رهبر انقلاب ۹۰/۰۲/۱۰
۲۵. دیدار اعضای شورای عالی استانها و شهرداران مراکز استانها با رهبر انقلاب ۹۰/۰۲/۱۰
۲۶. دیدار اعضای شورای عالی استانها و شهرداران مراکز استانها با رهبر انقلاب ۹۰/۰۲/۱۰
۲۷. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر تهران ۸۴/۰۵/۱۷
۲۸. دیدار اعضای شورای اسلامی و شهردار و شهرداران مناطق مختلف تهران با رهبر انقلاب
۲۹. دیدار اعضای شورای اسلامی و شهردار و شهرداران مناطق مختلف تهران با رهبر انقلاب ۸۴/۱۲/۱۳
۳۰. بیانات در دیدار مسئولان شوراهای اسلامی ۷۸/۰۳/۰۴
۳۱. بیانات در دیدار مسئولان شوراهای اسلامی ۱۳۷۸/۰۳/۰۴
۳۲. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر تهران ۸۴/۰۵/۱۷
۳۳. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر و شهردار تهران ۸۲/۰۹/۱۷
۳۴. دیدار اعضای شورای اسلامی و شهردار و شهرداران مناطق مختلف تهران با رهبر انقلاب ۸۶/۰۴/۰۴
۳۵. دیدار اعضای شورای اسلامی و شهردار و شهرداران مناطق مختلف تهران با رهبر انقلاب ۸۴/۱۲/۱۳
۳۶. پیام به مناسبت آغاز به کار شوراهای اسلامی شهر و روستا ۷۸/۰۲/۰۸
۳۷. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر و شهردار تهران ۸۲/۰۹/۱۷
۳۸. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر تهران ۷۹/۰۴/۲۷
۳۹. دیدار اعضای شورای اسلامی و شهردار و شهرداران مناطق مختلف تهران با رهبر انقلاب ۸۶/۰۴/۰۴
۴۰. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر و شهردار تهران ۸۲/۰۹/۱۷
۴۱. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر تهران ۷۹/۰۴/۲۷
۴۲. دیدار منتخبان مردم در شورای شهر تهران با رهبر انقلاب ۸۱/۱۲/۱۹
۴۳. دیدار اعضای شورای اسلامی و شهردار و شهرداران مناطق مختلف تهران با رهبر انقلاب ۸۴/۱۲/۱۳
۴۴. دیدار منتخبان مردم در شورای شهر تهران با رهبر انقلاب ۸۱/۱۲/۱۹
۴۵. دیدار اعضای شورای اسلامی و شهردار و شهرداران مناطق مختلف تهران با رهبر انقلاب ۸۶/۰۴/۰۴
۴۶. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر و شهردار تهران ۸۲/۰۹/۱۷
۴۷. پیام به مناسبت آغاز به کار سومین دوره شوراهای اسلامی شهر و روستا ۸۶/۰۲/۰۸
۴۸. پیام به مناسبت آغاز به کار شوراهای اسلامی شهر و روستا ۱۳۷۸/۰۲/۰۸
۴۹. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر تهران ۷۹/۰۴/۲۷
۵۰. بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری ۸۱/۱۲/۱۳
۵۱. بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری ۸۱/۱۲/۱۳
۵۲. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر تهران ۷۹/۰۴/۲۷
۵۳. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر تهران ۷۹/۰۴/۲۷

www.ourpresident.ir

فصل سوم

وظایف شهرداری‌ها

گزیده‌ای از بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی

شهرداری به عنوان سازمانی که سروکارش با مردم است باید روح خدمتگزاری و اخلاص را بیشتر از جاهای دیگر داشته باشد. شهرداری در سه سطح با مردم در ارتباط هستند. سطح اول خدمات به مردم، سطح دوم حفظ و توسعه فضای سبز و سوم در سطح فرهنگ. جدای از این سطوح شهرداری باید به سه مؤلفه در سازمان خود توجه لازم بکند. اول مبارزه با فساد در سیستم شهرداری و بافت مدیران شهری و دوم ارتقاء سطح علمی اداره شهر و سوم همکاری با سایر دستگاه‌ها. در جدول زیر مجموعه‌ای از وظایف شهرداری‌ها در اختیار کاربران ارجمند قرار می‌گیرد.

www.ourpresident.ir

KHAMENEI.IR
دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای

۱. شهرداری باید روح خدمتگزاری و اخلاص را بیشتر از جاهای دیگر داشته باشد

شما هنوز خیلی کار در پیش دارید. آنچه انجام شده، ارزشمند است؛ اما نسبت به آنچه باید انجام شود، کم است. همین مقداری که انجام داده‌اید هم حقیقتاً برای مردم و مسؤولانِ منصف جای شکرگزاری است. کارهای خوب و اقدامات مفیدی صورت گرفته است. انسان رایحه طیّبه احساس خدمت را استشمام می کند؛ می‌بیند که در مدیریّت خدمت به مردم، احساس اخلاص برای خدا وجود دارد. این چیز خیلی باارزشی است؛ بخصوص در شهرداری که با مردم سر و کار دارد. سازمانهایی که سروکارشان با مردم بیشتر است، باید روح خدمتگزاری و اخلاص را بیشتر از جاهای دیگر داشته باشند.[۱]

شهرداریها و شورای شهر که بعد از این انتخابات بر سرِ کار آمدند، باید جزو کســـانی باشند که خدمت به مردم را سرلوحه کار خود قرار دهند. از این‌جا آغاز کنند. برنامه‌های زاید و منحرف کننده و حرفهای غیرمرتبط به کار را که عدّه‌ای به آنها مبتلا بودند و هستند، کنار بگذارند و فقط برای مردم کار کنند.[۲] مردم همواره در انتخابهای مختلف نشان داده‌اند به دنبال خدمت رسانی در پرتو شاخص‌های اصلی انقلاب و اسلام هستند و شورای اسلامی شهر تهران و مجموعه شهرداری باید با برادری و همکاری مبتنی بر منطق و قانون، برای خدمت رسانی بیش از پیش به مردم تلاش کنند.[۳]

باید با روحیه‌ای بسیجی یعنی با «احساس تکلیف، بدون توقع، فداکارانه، بدون خودنمایی و برای رضای خدا» کار کرد و حتی یک روز را برای خدمت به مردم از دســـت نداد.[۴] در این راه ثابت‌قدم باشـــید و آن را ادامه دهید. شروع، چیز مبارکی است؛ اما کافی نیست. «انّ الّذین قالوا ربّنا اللّه ثمّ استقاموا تتنزّل علیهم الملائکة». وقتی استقامت ورزیدید، در راهی پای فشردید و آن را استمرار دادید، ارزش آن مضاعف می‌شود. به شروعِ خوب اکتفا نکنید؛ بنا را بگذارید بر ادامه راه، همراه با دقّت و ملاحظه و مراعات همه شرایطی که برای ادامه این راه لازم است. بنابراین راه خدمت‌رسانی و اهتمام به آن را ادامه دهید.[۵]

www.ourpresident.ir

۲. استفاده از روش‌های غیراخلاقی در برخورد با مردم باید حل شود

در مراجعات مردمی باید تسهیل و تسریع کار مردم، تکریم آنان و اعتماد سازی به عنوان چهار شاخص مهم مورد توجه جدی باشد.[۶] سخت‌گیریهای بی‌جا، معطل کردن و سر دوانیدن مردم، و استفاده از برخی روشهای غیراخلاقی در قبال مردم از جمله مشکلاتی اســت که باید بموازات مبارزه قاطع و پیگیر با فساد، حل شود.[۷] شــهرداریها همواره در معرض افراد فرصت طلب و سودجو قرار دارند اما ارتباط با مردم و دسترسی آسان آنان به مدیران شــهرداریها، موجب می شود زمینه بسیاری از فرصت طلبی ها از بین برود.[۸]

۳. رسیدگی به مسئله گیاه و بوستان و درخت جزو مسائل اصلی کشور است

مسئله‌ی گیاه و بوستان و درخت و این چیزها جزو مسائل اصلی است؛ اینها را جزو مسائل فرعی نباید به حساب آورد. درست است که در شمارش مسائل اساسی کشور، چشمها و نگاه‌ها به سمت اقتصاد، به سمت فرهنگ، به سمت مسائل پولی، به سمت مسائل سیاسی کشانده میشود - معمولاً اینجور است - لیکن اگر با دقت نگاه کنیم، مسائلی که مربوط به زیست انسانی است، بیشتر از آنها اهمیت دارد. سیاست برای چیست؟ اقتصاد برای چیست؟ خدمات گوناگون شهری و کشوری برای چیست؟ اصلاً پیشرفت کشور برای چیست؟ پیشرفت برای این است که انسانها زندگی سالم و مطلوبی داشته باشند. اگر محیط زیست تخریب شد، همه‌ی اینها باطل خواهد شد. اهمیت محیط زیست اینجاست. واقعاً اگر ما به مسئله‌ی آب، خاک، هوا و آن چیزهائی که منتهی میشــود به این چیزها - مثل مراتع، مثل منابع طبیعی، مثل جنگلها، مثل وضع شهرسازی - نپردازیم، زندگی مردم شیرین نخواهد شد. صنعت و پیشرفت صنعتی و درآمدهای فزاینده‌ی کشور و افتخارات گوناگون علمی، متن زندگی و واقعیت زندگی را شیرین نمیکند؛ همه‌ی اینها باید مقدمه باشد برای اینکه مردم زندگی ســالم و شیرین و مطلوب داشته باشند. از جمله‌ی چیزهائی که مساس مستقیم دارد، مسئله‌ی محیط زیست است، محیط زندگی انسانهاست، مسئله‌ی آب و هواست. آن وقت ریشه‌های آن، بنیانهای آن، که خاک است و جنگل است و درخت است و بقیه‌ی چیزها، اهمیت درجه‌ی یک پیدا میکند. من خواهش میکنم مسئولینی که در بخشهای مختلف هستند، به این نکته توجه کنند که نگاه به مسئله‌ی آب و هوا، نگاه به مسئله‌ی غبار، نگاه به مسئله‌ی دود، نگاه به مسئله‌ی هوای سالم، نگاه به مسئله‌ی آب سالم، نگاه به محیط زیست سالم، نگاه به مسئله‌ی جنگلها، نگاه‌های اصلی است؛ اینها را در متن برنامه‌ها، در مجاری همه‌ی برنامه‌های زندگی بگنجانند.[۹]

۴. باید جلوی تعرض به جنگل‌ها و مراتع گرفته شود

آن چیزی که من میخواهم تأکید کنم، هم به وزارت کشاورزی و منابع طبیعی، هم به محیط زیست، و هم به همه‌ی کسانی که دست‌اندرکار هستند، این است که مراقبت کنید این دائره‌ی غصب و تصرفِ نابجا و غلط توسعه پیدا نکند و جلویش گرفته شود. متصرفین را قطع ید کنید. هم خبرهای زیادی میرسد، هم انسان خودش مشاهده میکند - تا آنجائی که حالا انسان در رفت

www.ourpresident.ir

و آمدها، در سفرها فرصت پیدا میکند از نزدیک ببیند؛ یا کسانی که از نزدیک دیدند و مورد وثوقند، می‌آیند اطلاع میدهند - متأسفانه با تعرض به جنگلها و تعرض به مراتع، به کشور و به مردم کشور ظلم شده است. زمینهای مراتع را در جاهای مختلف، بخصوص در نزدیکی شـــهرهای بزرگ، مورد تعرض قرار دادند و ضایع کردند؛ جلوی این را باید بگیرید؛ والّا ما اینجا یک دانه درخت بکاریم، دو تا درخت بکاریم، یا مثلاً هزاران درخت در سطح کشور کاشته بشود، اما معادل آن، درختهائی که عمرهای طولانی دارند و میتوانند بمانند و میتوانند منشأ اســـتفاده قرار بگیرند - و از جنگل چقدر استفاده‌های چوبی میشود کرد، در حالی که جنگل هم مطلقاً تکان نخورد و مورد نقص قرار نگیرد - از بین بروند؛ این کار به نتیجه نمیرسد. این کارِ خیلی سودآوری نیست که انسان از این طرف درست کند، از آن طرف چیزهای اصلی را از دست بدهد؛ این را خیلی باید مراقبت کنید.[۱۳]

من گلایه‌ای که باید بکنم از مجموع مسئولینِ مسئله‌ی درخت و درختکاری و جنگل و این چیزها، این است که ما اینجا دانه دانه درخت میکاریم، اما صدها صدها و هزارها هزارها درخت در جاهائی که نباید قطع شود، بی‌جهت قطع میشود؛ این خیلی اشکال بزرگی است که وجود دارد. علاوه بر اینکه آبادی‌ها و سبزی‌های اطراف شهرهای بزرگ به غلط و به غصب در اختیار افرادی قرار گرفت که میخواستند از زمین سوء استفاده کنند و هنوز هم دارند میکنند، و سبزی تبدیل شد به سیمان و آهن و اینها - که این یک مصیبتی برای شهرهاست - مجموعه‌ی جنگلی کشور هم مورد تهدید جدی قرار داشت و قرار دارد؛ که باید جداً از آن جلوگیری شود. این، هم وظیفه‌ی دولت است، هم وظیفه‌ی مجلس است، هم وظیفه‌ی شهرداری‌هاست، هم وظیفه‌ی قوه‌ی قضائیه است؛ هر کدام به نحوی باید جلوی پیشرفت این حرکت غلطی را که امروز متأسفانه در کشور ما وجود دارد، بگیرند.[۱۴]

۵. در مبارزه با فساد، از هیچ چیز نترسید

از هیچ چیز نترســـید و بـــه خدا تـــوکّل کنید. بدانیـــد که اگر بـــرای خـــدا کار کردید، خدا به شـــما کمـــک خواهد کرد: «من کان للّه کان اللّه له»؛ هر کس برای خدا باشـــد، خدا برای اوست. قوانین و نوامیس طبیعت در خدمت او حرکت می‌کند و مثمر ثمر می‌شود. هر کس راه نیک را برای خدا انتخاب کند، خدای متعال ادامه این راه را تا وقتی که او همّت و اراده دارد، برای او هموار خواهد کرد؛ یعنی هر قدمی بردارید، قدم بعدی برای شما مفتوح خواهد شد و همین‌طور که پیش بروید، خدای متعال گشایشهای پی‌درپی را برای شما به‌وجود خواهد آورد. به خدا توکّل کنید، از هیچ چیز نترسید و ملاحظه تهدیدها و اخمها را نکنید. البته این به معنای آن نیست که از دشمنیها غفلت کنید؛ نه، غفلت هم نکنید. واقعاً اژدهای هفت سرِ فساد مالی چیزی نیست که به این آسانیها بشود آن را ریشه‌کن کرد. آنچه من دریافته‌ام، این است:

گفت اژدرهاست او کی خفته است　　از پی بی‌آلتی افسرده است

تصوّر نکنید کسانی که از مصادره زمینهای ملی و از قانون‌شـــکنی به سرمایه‌های بی‌حساب دست یافته‌اند و جریانهای مالی را با ویژه‌خواریهای خود به سمت جیبهایشان ســـرازیر کرده‌اند، الان که شما سرِ کار آمده‌اید، آرام بنشینند و دست از پا خطا نکنند؛ نخیر، اینها توطئه خواهند کرد؛ از نقاط ضعف استفاده خواهند کرد؛ نقاط ضعفی خواهند آفرید تا از آنها استفاده کنند.

www.ourpresident.ir

باید مراقب اینها باشید.[۱۵]

در داخل تشکیلات شهرداری با فساد مماشات نکنید؛ چه فسادی که مربوط به بیرون شـــهرداری است و می‌خواهد از ابزار شهرداری استفاده کند، چه فسادی که خدای نکرده در درون هســـته‌ای از هسته‌های شهرداری رخنه کرده باشد و در آن‌جا بخواهد گسترش پیدا کند و فضا و محیط امنی برای خود درست کند. هرگونه مماشات با فساد و میدان دادن به آن، زیر پای خود شما را خالی و امکان ادامه کار را برای شما دشوار خواهد کرد. نگذارید در هیچ جای شهرداری فساد رخنه کند. البته کارِ دشواری است. شهرداری جایی است که انسان در آن با پول، با مردم، با مراجعان و با کسانی که حاضرند برای بعضی از مقاصد خود ولخرجی کنند، مواجه می‌شود. این‌طور جاها خیلی باید مراقب بود. این‌جاست که تقوای الهی به درد می‌خورد. تقوا زره‌ای است که اگر انسان آن را پوشید، تیرهای زهرآگین فساد و گناه در او کارگر نخواهد شد و او را از پا نخواهد انداخت. تقوا حصنِ منیع انسان است. این که این همه ما را به تقوا توصیه کرده‌اند، به‌خاطر همین است. بسیاری از خطاها و انحرافاتی که مشاهده می‌کنید، ریشه فکری ندارد؛ نه این‌که خیال کنید یک ایدئولوژی است که کسی را به این نحوه عمل کردن وادار می‌کند؛ نه، ریشه بسیاری از اینها در نفسانیّات خودِ انسان است. یک‌جا پای انســـان می‌لغزد و جلوگیری نمی‌کند؛ این لغزش ادامه پیدا می‌کند و انسان در صدد توجیه برمی‌آید و برای خودش ایدئولوژی می‌سازد. انسان گاهی مبنای فکری درست می‌کند تا خطای خود را اصلاح کند. جلوِ خطاها و لغزشهای خود را از همه جا بگیریم و بهتر از همه جا، اوّلِ کار است و بهتر از اوّلِ کار، پیشگیری است. این، روح تقوا را در ما تقویت خواهد کرد.[۱۶]

۶. شـــهرداران باید امانتدار رأی، اعتماد، محیط زندگی و اخلاق و فرهنگ مردم باشند

سلامت بافت مدیران شهری بسیار مهم است زیرا بی توجهی به این بافت، موجب بروز مشکلات عدیده و تأثیرگذاری آنها بر زندگی روزمره مردم می شود، لذا باید در انتخاب مدیران در ســـطوح مختلف دقت و اهتمام لازم برای رعایت معیارها انجام گیرد.[۱۷]

شوراهای شهر و شهرداران سراسر کشور باید امانتدار «رأی، اعتماد، محیط زندگی و اخلاق و فرهنگ مردم» باشند که یکی از مصداقهای مهم امانتداری رأی مردم، انتخاب شهرداران «امین، قابل اعتماد، با کفایت، پاکدامن، متدین، شجاع، ساده زیست، مردمدار و مقید به انضباط مالی» است.[۱۸]

۷. شهردار باید به شورای شهر توجه داشته باشد و شورا هم شهردار را تقویت کند

همکاری‌ای را که بحمدالله الان بین اعضای شورای شهر و همچنین بین شورای شهر و شهردار وجود دارد، با همه نیرو حفظ کنید. شهردار توجّه داشته باشد که شورای شهر ریشه اوست؛ شورای شهر هم مدیری را که انتخاب کرده، با همه وجود تقویت

www.ourpresident.ir

کند. با هم باشید. شورای شهر، شهردار را تقویت کند؛ چون سربازی است که او را به وسط میدان فرستاده است؛ بنابراین باید پشت جبهه او را به‌طور کامل داشته باشد. آن سرباز هم خود را از ریشه و اصل و پایه خود منقطع نداند؛ متّصل به آن‌جا و منبعث از آن‌جا بداند. این، مجموعه واحد مدیریّت شهری است. البته در سازمان اداری جمهوری اسلامی برای شورای شهر قیمی معین نشده است؛ چون منتخب مردم است و شهردار را هم انتخاب می‌کند و کارها را با همین روشهای درست و شیوه‌های سالم، پیش‌بینی و برنامه‌ریزی می‌کند و سپس انجام می‌دهد.[۱۹]

۸. در اداره شهر از علم و فکر و برنامه و اشخاص عالِم استفاده کنید

باید در اداره شهر از روشهای علمی و محققان برجسته دانشگاهها نیز استفاده شود.[۲۰] این بسیار ضروری و لازم است؛ من هم روی این موضوع تکیه می‌کنم. از علم و فکر و برنامه و اشخاص عالِم استفاده کنید. هرچه می‌توانید، عقول صاحبان عقل را بر عقل خودتان بیفزایید و ذخیره عقلانی خود را تقویت کنید تا بتوانید کارها را انجام دهید.[۲۱]

www.ourpresident.ir

www.ourpresident.ir

۱. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر و شهردار تهران ۱۳۸۲/۰۹/۱۷
۲. بیانات در دیدار زائرین و مجاورین حرم مطهر رضوی ۱۳۸۲/۰۱/۰۱
۳. دیدار اعضای شورای اسلامی و شهردار و شهرداران مناطق مختلف تهران با رهبر انقلاب ۱۳۸۴/۱۲/۱۳
۴. دیدار منتخبان مردم در شورای شهر تهران با رهبر انقلاب ۱۳۸۱/۱۲/۱۹
۵. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر و شهردار تهران ۱۳۸۲/۰۹/۱۷
۶. دیدار اعضای شورای اسلامی و شهردار و شهرداران مناطق مختلف تهران با رهبر انقلاب ۱۳۸۴/۱۲/۱۳
۷. دیدار منتخبان مردم در شورای شهر تهران با رهبر انقلاب ۱۳۸۱/۱۲/۱۹
۸. دیدار اعضای شورای اسلامی و شهردار و شهرداران مناطق مختلف تهران با رهبر انقلاب ۱۳۸۶ /۰۴/۰۴
۹. بیانات در بوستان ولایت به مناسبت روز درختکاری ۱۳۸۹/۱۲/۱۷
۱۰. دیدار اعضای شورای عالی استانها و شهرداران مراکز استانها با رهبر انقلاب ۱۳۹۰/۰۲/۱۰
۱۱. دیدار اعضای شورای اسلامی و شهردار و شهرداران مناطق مختلف تهران با رهبر انقلاب ۱۳۸۶/۰۴/۰۴
۱۲. دیدار اعضای شورای عالی استانها و شهرداران مراکز استانها با رهبر انقلاب ۱۳۹۰/۰۲/۱۰
۱۳. بیانات در مراسم کاشت نهال در هفته منابع طبیعی ۱۳۸۸/۱۲/۱۸
۱۴. بیانات پس از مراسم درختکاری ۱۳۹۱/۱۲/۱۵
۱۵. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر و شهردار تهران ۱۳۸۲/۰۹/۱۷
۱۶. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر و شهردار تهران ۱۳۸۲/۰۹/۱۷
۱۷. دیدار اعضای شورای اسلامی و شهردار و شهرداران مناطق مختلف تهران با رهبر انقلاب ۱۳۸۴/۱۲/۱۳
۱۸. دیدار منتخبان مردم در شورای شهر تهران با رهبر انقلاب ۱۳۸۱/۱۲/۱۹
۱۹. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر و شهردار تهران ۱۳۸۲/۰۹/۱۷
۲۰. دیدار اعضای شورای اسلامی و شهردار و شهرداران مناطق مختلف تهران با رهبر انقلاب ۱۳۸۶/۰۴/۰۴
۲۱. بیانات در دیدار اعضای شورای شهر و شهردار تهران ۱۳۸۲/۰۹/۱۷

www.ourpresident.ir

www.ourpresident.ir

شوراهای اسلامی شهر و روستا

گزیده‌ای از بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی

www.ourpresident.ir

KHAMENEI.IR
دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای